

НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ

ВИЩА ШКОЛА ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ

**СПЕЦІАЛЬНА КОРОТКОСТРОКОВА ПРОГРАМА
підвищення кваліфікації**

**«ОСНОВИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ РОЗРОБЛЕННЯ Й РЕЦЕНЗУВАННЯ
ТЕСТОВИХ ЗАВДАНЬ ДЛЯ ІСПИТІВ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ»**

Шифр програми: СК/2024/109

Рік запровадження програми: 2024

Програму затверджено: наказ Вищої школи від _____ 2024 р. № _____

Програму погоджено: наказ НАДС від _____ 2024 р. № _____

UB
Вища школа публічного управління
№98.12/1093-24 від 15.11.2024
КЕП: ЛИХАЧ Ю. Ю. 15.11.2024 11:31
5E984D526F82F38F0400000ACCF7501ECB36505

ПРОФІЛЬ ПРОГРАМИ

1. Загальна інформація	
Назва програми	Основи теорії та практики розроблення й рецензування тестових завдань для іспитів з української мови
Шифр програми	СК/2024/109
Тип програми за змістом	спеціальна короткострокова програма підвищення кваліфікації
Форма навчання	дистанційна (у синхронному та асинхронному режимі)
Цільова група	викладачі закладів вищої освіти, вчителі, наукові співробітники, магістранти, аспіранти, ФОП
Передумови навчання за програмою	вища освіта не нижче ступеня бакалавра за спеціальністю «Філологія» (спеціалізація «Українська мова та література»), «Середня освіта» (предметна спеціальність «Українська мова і література»)
Найменування замовника освітніх послуг у сфері професійного навчання за програмою	Національна комісія зі стандартів державної мови
Найменування партнера (партнерів) програми	-
Обсяг програми	1 кредит ЄКТС
Тривалість програми та організація навчання	дистанційне навчання в асинхронному режимі (з одночасним доступом до всіх матеріалів дистанційного курсу) – до двох тижнів; дистанційно в синхронному режимі – до двох тижнів.
Мова(и) викладання	українська мова
Напрямок(и) підвищення кваліфікації, який (які) охоплює програма	упровадження інноваційних методів визначення рівня володіння державною мовою
Перелік професійних компетентностей, на підвищення рівня яких спрямована програма	здатність створювати й аналізувати тестові завдання різної форми із застосуванням новітніх методів визначення / перевірки рівня володіння державною мовою, формувати тест з метою визначення рівня сформованості комунікативних компетентностей мовця
Укладач(і) програми	Лихач Юлія Юріївна (директор Вищої школи публічного управління; ел. пошта – y.lykhach@hs.gov.ua) Мазурик Данута Володимирівна (Член Національної комісії зі стандартів державної мови, ел. пошта – d.mazuryk@mova.gov.ua).

	Мазур Наталія Василівна (Член Національної комісії зі стандартів державної мови, ел. пошта - n.mazur@mova.gov.ua).
2. Загальна мета	
Поглиблення знань про рівні володіння мовою, методи визначення рівня сформованості комунікативної компетентності; актуалізація та набуття нових знань зі створення й рецензування тестових завдань різної форми, отримання навичок використання інноваційних технологій під час розроблення завдань.	
3. Очікувані результати навчання	
За результатами навчання слухачі повинні демонструвати:	
знання	<ul style="list-style-type: none"> ▪ рівні володіння українською мовою; ▪ комунікативні вміння й навички до кожного з рівнів за видами мовленнєвої діяльності; ▪ світові стандарти тестування; ▪ основні принципи укладання тестів; ▪ критерії якісного тесту; ▪ створення й рецензування завдань різної форми; ▪ структура корпусу мови; ▪ можливості штучного інтелекту.
уміння	<ul style="list-style-type: none"> ▪ визначення надійності та валідності тесту; ▪ застосування тестів різної форми залежно від мети і потреб тестування; ▪ оцінювання сформованості мовної компетентності; ▪ адаптація текстів до рівня володіння мовою; ▪ застосування ШІ під час розроблення завдань; ▪ застосування корпусів у роботі розробників.
навички	<ul style="list-style-type: none"> ▪ добір і адаптація стимулів; ▪ створення тестових завдань різної форми; ▪ формулювання вимог до тестів й оформлення тестів відповідно до вимог; ▪ заповнення документації для авторів і рецензентів; ▪ рецензування тестових завдань; ▪ розроблення завдань з використанням інноваційних технологій.
4. Викладання та навчання (методи навчання, форми проведення навчальних занять)	
<p>Аудиторні заняття (дистанційно в синхронному режимі): Очна частина передбачає проведення навчальних занять у формі лекцій-презентацій і практичної роботи, вирішення ситуаційних завдань.</p> <p>Дистанційні заняття (в асинхронному режимі): Онлайн частина навчання здійснюється з використанням структурованих конспектів з тем, візуальних елементів, схем, інфографік і практичних прикладів, інформаційних матеріалів (ресурсів), завдань для самоперевірки, практичних робіт, тестових завдань, обговорень на форумі.</p>	

5. Ресурсне забезпечення дистанційного навчання	
Назва вебплатформи, вебсайту, електронної системи навчання, через які здійснюватиметься таке навчання, посилення (вебадреса)	Платформа дистанційного навчання (асинхронному режимі) Moodle (http://moodle.usg.org.ua/) Платформа дистанційного навчання (синхронному режимі) Zoom
Назва дистанційного курсу (модуля)	-
6. Оцінювання і форми поточного, підсумкового контролю	
Критерії оцінювання та їх питома вага у підсумковій оцінці (%)	Відвідування занять – 30 % Поточний контроль (кількість) – 10 % Підсумковий контроль – 60 % Документ про підвищення кваліфікації видають за умови набрання учасником професійного навчання не менше 75 %, обрахованих з урахуванням питомої ваги кожного із критеріїв оцінювання.
Форма підсумкового контролю	Створення та рецензування учасником навчання тестових завдань різної форми.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ

Назва теми	Кількість годин				
	Загальна кількість годин/ кредитів ЄКТС	зокрема:			
		аудиторні заняття	дистанційні заняття	навчальні візити	самостійна робота слухачів
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Мова як соціокультурний феномен. Створення завдань з української мови як іноземної на основі корпусу.	2	2	-	-	-
Тема 2. Рівні володіння мовою. Іспити на визначення рівня володіння українською мовою. Специфіка створення завдань для них (УМД / УМІ)	5	4	-	-	1
Тема 3. Світові стандарти тестування. Критерії створення якісного тесту.	2	-	2	-	-

Тема 4. Завдання на визначення рівня комунікативних умінь і навичок за різними видами мовленнєвої діяльності. Робота з Інструкціями для авторів і рецензентів.	2	-	2	-	-
Тема 5. Форми тестових завдань. Технологія створення завдань різного типу. Робота зі зразками іспитових робіт.	2	-	1	-	1
Тема 6. Особливості роботи зі стимулом. Адаптація текстів до потреб тестування. Текст у тесті: добір, адаптація (?), завдання.	3	2	-	-	1
Тема 7. Написання завдань множинного вибору. Мовні моделі ШІ як інструмент для освіти: перспективи та проблеми в тестуванні з української мови.	4	2	1	-	1
Тема 8. Рецензування завдань.	1	-	-	-	1
Тема 9. Оформлення документації для авторів і рецензентів тестових завдань.	5	4	-	-	1
Тема 10. Розроблення тестових завдань різних типів: від теорії до практики.	2	2	-	-	-
Підсумковий контроль результатів навчання	2	2	-	-	-
РАЗОМ	30/1	18/0,6	6/0,17	-	6/0,23

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Тема 1. Мова як соціокультурний феномен. Створення завдань з української мови як іноземної на основі корпусу.

Мова і мислення. Функції мови в суспільному житті.

Визначення понять «національна мова», «літературна мова», «державна мова».

Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної».

Корпус мови: структура, принципи роботи. Застосування корпусу під час розроблення завдань для іспитової роботи.

Форми проведення навчальних занять та методи навчання: лекція, практична робота, аналіз ситуацій та розв'язання ситуаційних завдань.

Тема 2. Рівні володіння мовою. Іспит на визначення рівня володіння українською мовою. Специфіка створення завдань для них (УМД / УМІ).

Система рівнів володіння мовою у світі та в Україні. Вимоги до рівнів володіння мовою за видами мовленнєвої діяльності.

Світова практика мовних іспитів. Іспити на відповідність рівню та на визначення рівня. Тривалість, структура й форма іспиту. Оцінювання іспитових робіт.

Форми проведення навчальних занять та методи навчання: лекція, практична робота, аналіз ситуацій та розв'язання ситуаційних завдань.

Самостійна робота учасників професійного навчання: створення завдань для роботи з текстом.

Тема 3. Світові стандарти тестування. Критерії створення якісного тесту.

Основні поняття тестології.

Стандартизоване тестування. Типи стандартів у тестуванні.

Принципи та правила побудови тесту.

Критерії якісного тесту. Етапи конструювання тесту.

Форми проведення навчальних занять та методи навчання: лекція, тематична дискусія, практична робота та розв'язання ситуаційних завдань.

Тема 4. Завдання на визначення рівня комунікативних умінь і навичок за різними видами мовленнєвої діяльності. Робота з Інструкціями для авторів і рецензентів.

Поняття таксономії. Елементи таксономії Б. Блума.

Тестування як механізм визначення рівня володіння мовою.

Уміння й навички за різними видами мовленнєвої діяльності та форми тестових завдань, що їх перевіряють. Переваги й недоліки завдань різного типу.

Форми проведення навчальних занять та методи навчання: лекція, семінар, практична робота, тематична дискусія, аналіз ситуацій та розв'язання ситуаційних завдань.

Самостійна робота учасників професійного навчання: робота з Інструкціями для авторів і рецензентів.

Тема 5. Форми тестових завдань. Технологія створення завдань різного типу. Робота зі зразками іспитових робіт.

Правила створення тестових завдань.

Правила написання умови тестових завдань.

Правила написання варіантів відповідей.

Типові недоліки тестових завдань.

Форми проведення навчальних занять та методи навчання: лекція, семінар, практична робота, тематична дискусія, аналіз ситуацій та розв'язання ситуаційних завдань.

Самостійна робота учасників професійного навчання: робота зі Зразками іспитових робіт.

Тема 6. Особливості роботи зі стимулом. Адаптація текстів до потреб тестування.

Текст у тесті: добір, адаптація (?), завдання.

Поняття стимулу.

Рівень складності стимулів.

Загальні рекомендації щодо створення, редагування й рецензування стимулів.

Форми проведення навчальних занять та методи навчання: лекція, тематична дискусія, практична робота та розв'язання ситуаційних завдань.

Самостійна робота учасників професійного навчання: добір й адаптація стимулів до потреб тестування. Створення завдань для роботи з текстом.

Тема 7. Написання завдань множинного вибору. Мовні моделі (ШІ) як інструмент для освіти: перспективи та проблеми в тестуванні з української мови.

Завдання множинного вибору. Закрита та відкрита основа. Основа із запереченням.

Принципи написання основи, ключа й дистракторів завдань множинного вибору.

Переваги та недоліки завдань множинного вибору.

Застосування інноваційних технологій у роботі авторів і рецензентів завдань. Мовні моделі в іспитуванні рівня володіння українською мовою.

Форми проведення навчальних занять та методи навчання: лекція, тематична дискусія, практична робота та розв'язання ситуаційних завдань.

Самостійна робота учасників професійного навчання: створення завдань множинного вибору.

Тема 8. Рецензування завдань.

Технічні (статистичні) характеристики тестових завдань.

Авторська складність.

Когнітивний рівень.

Час на виконання завдання.

Опис тестових завдань за різними критеріями.

Експертні висновки.

Форми проведення навчальних занять та методи навчання: лекція, семінар, тематична дискусія, практична робота та розв'язання ситуаційних завдань.

Самостійна робота учасників професійного навчання: рецензування тестових завдань.

Тема 9. Оформлення документації для авторів і рецензентів тестових завдань.

Замовлення на розроблення завдань. Картка завдання іспиту.

Інструкції для авторів. Граматичний та тематичний класифікатори.

Рекомендації до створення завдань множинного вибору.

Експертний висновок про якість тексту. Експертний висновок про завдання

Форми проведення навчальних занять та методи навчання: лекція, тематична дискусія, практична робота та розв'язання ситуаційних завдань.

Самостійна робота учасників професійного навчання: робота з документацією для авторів і рецензентів тестових завдань.

Тема 10. Розроблення тестових завдань різних типів: від теорії до практики.

Аналіз отриманих від учасників завдань. Виявлення типових помилок. Робота над удосконаленням завдань.

Форми проведення навчальних занять та методи навчання: практична робота та розв'язання ситуаційних завдань.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Обов'язковою умовою допуску до аудиторних занять є опрацювання теоретичних тем курсу щодо стандартів тестування й успішне виконання тестових завдань за ними. Учасників навчання, які пропустили понад 50% аудиторних занять та не виконали понад 50 % завдань, до підсумкового контролю не допускають. Присутність на заняттях перевіряє працівник від Вищої школи публічного управління.

Для успішного проходження навчання за програмою та отримання сертифіката необхідно пройти підсумковий контроль. Форма контролю – створення і рецензування учасником навчання тестових завдань різних типів (загальна кількість – два типи завдань).

Підсумковий контроль проводять з метою оцінювання результату засвоєння учасниками професійного навчання матеріалу за загальною короткостроковою програмою «Основи теорії та практики розроблення й рецензування тестових завдань для іспитів на рівень володіння державною мовою».

Підсумковий контроль здійснюють після завершення навчання.

ЛІТЕРАТУРА, ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ, ОБОВ'ЯЗКОВІ ДЛЯ ОПРАЦЮВАННЯ

1. Булах І. Є., Мруга М. Р. Створюємо якісний тест: Навч. посіб. К.: Майстер–клас, 2006. 160 с.
2. Конструювання тестів. Курс лекцій: навч. посіб. / Л.О. Кухар, В.П. Сергієнко. Луцьк, 2010. 182 с. Режим доступу: <https://moodle.ndu.edu.ua/file.php/1/kt.pdf>
3. Короткий тестологічний словник-довідник / Упорядник Л. Т. Коваленко. К. : Грамота, 2008. 160 с. Режим доступу: <http://www.znannya.org/?view=testology>
4. Стандартизовані вимоги: рівні володіння українською мовою як іноземною А1–С2. Зразки сертифікаційних завдань: посібник / Данута Мазурик, Олександра Антонів, Олена Синчак, Галина Бойко. К. : Фірма «ІНКОС», 2020. 186 с.
5. Український правопис / Інститут мовознавства ім. О.О. Потебні НАН України. К. : Наукова думка НАН України, 2019. 392 с.